

บทที่ 6

ปัจจัยที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย

จากผลการพัฒนาดัชนีการอ่านของคนไทย ที่ได้นำเสนอรายละเอียดไปแล้วในบทที่ 5 นั้น จะเห็นได้ว่าข้อมูลพื้นฐานดัชนีการอ่านของคนไทยทั้งในด้านพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน รวมทั้งดัชนีการอ่านในภาพรวมหรือดัชนีรวมการอ่าน มีค่าสูงต่ำแตกต่างกันไปตามภูมิภาคที่แตกต่างกันของคนไทย จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไปว่าความแตกต่างดังกล่าวนี้ มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผล ดังนั้นสาระสำคัญของบทนี้จึงเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความแตกต่างของดัชนีการอ่านระหว่างคนไทยที่มีภูมิภาคต่างกัน ในด้านช่วงวัย ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ในเชิงอนุมาน ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) เพื่อยืนยันผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของดัชนีการอ่านของคนไทย ที่จำแนกตามภูมิภาคดังกล่าว ซึ่งได้นำเสนอไว้บทที่ 5 และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นการนำเสนอผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทยที่มีภูมิภาคต่างกัน และตอนที่สอง เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย โดยมีผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีความสะดวกและเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

Mean	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Max	หมายถึง	ค่าสูงสุด
Min	หมายถึง	ค่าต่ำสุด
CV	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย
Sk	หมายถึง	ค่าความเบ้
Ku	หมายถึง	ค่าความโด่ง

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

BEH.INDEX	หมายถึง	ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน
ABI.INDEX	หมายถึง	ดัชนีความสามารถในการอ่าน
OUT.INDEX	หมายถึง	ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน
COM.INDEX	หมายถึง	ดัชนีรวมการอ่าน
FAM.ENV	หมายถึง	สภาพแวดล้อมทางครอบครัว
WORK.ENV	หมายถึง	สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนหรือที่ทำงาน
COM.ENV	หมายถึง	สภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย
BODY.REA	หมายถึง	ความพร้อมด้านร่างกาย
MIND.REA	หมายถึง	ความพร้อมด้านจิตใจ
TIME.REA	หมายถึง	ความพร้อมด้านเวลา
BOOK.REA	หมายถึง	ความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน
ATTITUDE	หมายถึง	ทัศนคติต่อการอ่าน
INMOTIVE	หมายถึง	แรงจูงใจภายใน
EXMOTIVE	หมายถึง	แรงจูงใจภายนอก

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทย ที่มีภูมิหลังต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของดัชนีการอ่านของคนไทย ระหว่างคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกัน โดยผู้วิจัยนำดัชนีการอ่านที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5,865 คน ดังรายละเอียดที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 5 ซึ่งประกอบด้วยดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน มาวิเคราะห์เปรียบเทียบตามช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อศึกษาว่าดัชนีการอ่านของคนไทยที่มีภูมิหลังดังกล่าวต่างกัน จะแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร โดยมีรายละเอียดของตัวแปรภูมิหลังดังนี้ ตัวแปรช่วงอายุ ประกอบด้วย 5 กลุ่มอายุ ได้แก่ 1) น้อยกว่า 20 ปี 2) 20 – 29 ปี 3) 30 -39 ปี 4) 40 – 49 ปี และ 5) ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ตัวแปรระดับการศึกษา ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา 3) อนุปริญญา/ปริญญาตรี และ 4) สูงกว่าปริญญาตรี ตัวแปรอาชีพ ประกอบด้วย 6 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ 1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ (เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ว่างงาน) 2) อาชีพรับจ้างและเกษตรกรกรรม 3) อาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว 4) อาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน

5) อาชีพข้าราชการ/พนักงานราชการและลูกจ้างของรัฐ และ 6) กลุ่มอื่นๆ (เช่น แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) ตัวแปรสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย ตัวแปรเขตที่ตั้งอำเภอแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) อำเภอเมือง/ในเขตเมือง และ 2) อำเภอรอบนอก และตัวแปรเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ในเขตเทศบาล และ 2) นอกเขตเทศบาล โดยใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบที (t-test) เมื่อตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรจัดประเภทแบบแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม (dichotomous variable) และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรจัดประเภทแบบแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม (polytomous variable) ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวจะทำการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (homogeneity of variances) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าความแปรปรวนของประชากรเท่ากันหรือไม่ กรณีที่พบว่าค่าความแปรปรวน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ใช้การเปรียบเทียบรายคู่ (post hoc comparison) โดยใช้เทคนิค Dunnett T3 และกรณีที่พบว่าความแปรปรวนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p > .05$) ใช้การเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้เทคนิค Bonferroni สำหรับในการนำเสนอผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ผู้วิจัยนำเสนออันดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรเฉพาะอันดับที่ 1 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดกับอันดับสุดท้าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และนำเสนอคู่ที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่านจำแนกตามช่วงอายุของคนไทย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน ประกอบด้วย 1) ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (BEH.INDEX) 2) ดัชนีความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX) 3) ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX) และ 4) ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX) จำแนกตามคนไทยที่มีช่วงอายุต่างกัน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ อายุต่ำกว่า 20 ปี 20 – 29 ปี 30 – 39 ปี 40 – 49 ปี และตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ช่วงอายุที่ต่างกันส่งผลให้ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านของคนไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($p < .01$) และเมื่อทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (homogeneity of variances) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่าความแปรปรวนของประชากรแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน จึงใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยเทคนิค Dunnett-T3 เพื่อศึกษาว่าช่วงอายุใดบ้างที่มีดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถ

มีอายุน้อยกว่า 20 ปี และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป 2) ผู้ที่มีช่วงอายุ 30-39 ปี มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และ 3) ผู้ที่มีช่วงอายุ 40-49 ปี มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีและอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 6.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามช่วงอายุของคนไทย

ตัวแปร	n	Mean	SD	Test of Homogeneity of variances		ผลการเปรียบเทียบรายคู่
				F	P	
1. BEH.INDEX				29.78	.000	24.93 .000
น้อยกว่า 20 ปี	1,325	40.70	12.68			น้อยกว่า 20 ปี > 50 ปีขึ้นไป
20 - 29 ปี	1,370	43.71	13.55			20-29 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
30 -39 ปี	1,060	43.90	14.92			30-39 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
40 - 49 ปี	958	43.04	15.22			40-49 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
50 ปีขึ้นไป	902	37.94	17.17			
2. ABI.INDEX				7.91	.000	10.36 .000
น้อยกว่า 20 ปี	1,325	61.79	14.40			
20 - 29 ปี	1,370	64.33	13.54			20-29 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
30 -39 ปี	1,060	65.31	14.80			30-39 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
40 - 49 ปี	958	64.77	15.30			40-49 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
50 ปีขึ้นไป	902	62.16	16.69			
3. OUT.INDEX				3.879	.002	9.13 .000
น้อยกว่า 20 ปี	1,325	67.54	14.35			
20 - 29 ปี	1,370	69.74	14.06			20-29 ปี > น้อยกว่า 20 ปี
30 -39 ปี	1,060	70.98	14.43			30-39 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
40 - 49 ปี	958	70.68	14.35			40-49 ปี > น้อยกว่า 20 ปี
50 ปีขึ้นไป	902	68.83	16.07			
4. COM.INDEX				14.01	.000	17.87 .000
น้อยกว่า 20 ปี	1,325	58.54	11.48			
20 - 29 ปี	1,370	61.18	11.34			20-29 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
30 -39 ปี	1,060	62.04	12.30			30-39 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
40 - 49 ปี	958	61.48	12.63			40-49 ปี > น้อยกว่า 20 ปี, 50 ปีขึ้นไป
50 ปีขึ้นไป	902	58.31	14.24			

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่านจำแนกตามระดับการศึกษาของคนไทย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน ประกอบด้วย 1) ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (BEH.INDEX) 2) ดัชนีความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX) 3) ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX) และ 4) ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX) จำแนกตามคนไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่มได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา/ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับการศึกษาของคนไทยที่ต่างกันส่งผลให้ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านของคนไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเมื่อทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (homogeneity of variances) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า ความแปรปรวนของประชากรแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน จึงใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยเทคนิค Dunnett-T3 เพื่อศึกษาว่าระดับการศึกษาใดบ้างที่มีดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 6.2 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1.2.1 ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (BEH.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากที่สุด แต่ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยระดับการศึกษาที่มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากกว่าระดับประถมศึกษา 2) ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากกว่าระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และ 3) ผู้มีการศึกษาระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ ทุกระดับ

1.2.2 ดัชนีความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงที่สุด แต่ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยระดับการศึกษาที่มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษา 2) ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และ 3) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ ทุกระดับ

ตารางที่ 6.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามระดับการศึกษาของคนไทย

ตัวแปร	n	Mean	SD	Test of Homogeneity of variances		P	ผลการเปรียบเทียบรายคู่
				Levene	p		
1. BEH.INDEX							
				10.05	.000	391.97	.000
ประถม	1167	31.90	14.46				
มัธยม	1808	40.41	13.06				มัธยม > ประถม
อนุ/ป.ตรี	2414	46.52	13.08				อนุ/ป.ตรี > ประถม,มัธยม
สูงกว่า ป.ตรี	382	51.95	13.50				สูงกว่า ป.ตรี > ประถม,มัธยม,อนุ/ป.ตรี
2. ABI.INDEX							
				23.80	.000	135.90	.000
ประถม	1167	57.63	16.95				
มัธยม	1808	62.57	14.23				มัธยม > ประถม
อนุ/ป.ตรี	2414	66.18	13.26				อนุ/ป.ตรี > ประถม,มัธยม
สูงกว่า ป.ตรี	382	71.66	13.34				สูงกว่า ป.ตรี > ประถม,มัธยม,อนุ/ป.ตรี
3. OUT.INDEX							
				11.32	.000	105.27	.000
ประถม	1167	64.16	15.82				
มัธยม	1808	68.40	14.11				มัธยม > ประถม
อนุ/ป.ตรี	2414	71.75	13.61				อนุ/ป.ตรี > ประถม,มัธยม
สูงกว่า ป.ตรี	382	76.02	13.39				สูงกว่า ป.ตรี > ประถม,มัธยม,อนุ/ป.ตรี
4. COM.INDEX							
				12.05	.000	282.56	.000
ประถม	1167	53.12	12.95				
มัธยม	1808	59.05	11.31				มัธยม > ประถม
อนุ/ป.ตรี	2414	63.43	11.10				อนุ/ป.ตรี > ประถม,มัธยม
สูงกว่า ป.ตรี	382	68.64	10.99				สูงกว่า ป.ตรี > ประถม,มัธยม,อนุ/ป.ตรี

1.2.3 ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงที่สุด แต่ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาศึกษามีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยระดับการศึกษาที่มีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาศึกษามีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษา 2) ผู้ที่มี

การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรีมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และ 3) ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ ทุกระดับ

1.2.4 ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงที่สุด แต่ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยระดับการศึกษาที่มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษา 2) ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรีมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และ 3) ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าระดับการศึกษาอื่นๆ ทุกระดับ

1.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน จำแนกตามอาชีพของคนไทย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (BEH.INDEX) 2) ดัชนีความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX) 3) ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX) และ 4) ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX) จำแนกตามคนไทยที่ประกอบอาชีพต่างกัน แบ่งเป็น 6 กลุ่มได้แก่ 1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ 2) รับจ้างและเกษตรกร 3) ค้าขายและธุรกิจส่วนตัว 4) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน 5) รับราชการ/พนักงานราชการและลูกจ้างของรัฐ และ 6) กลุ่มอื่นๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การประกอบอาชีพที่ต่างกันของคนไทยส่งผลให้ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และเมื่อทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (homogeneity of variances) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า ความแปรปรวนของประชากรแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน จึงใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยเทคนิค Dunnett-T3 เพื่อศึกษาว่าอาชีพใดบ้างที่ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน มีความแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 6.3 จากตารางที่ 6.3 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 6.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามอาชีพของคนไทย

ตัวแปร	n	Mean	SD	Test of Homogeneity			ผลการเปรียบเทียบรายคู่	
				of variances		F		P
				Levene	p			
1. BEH.INDEX				7.50	.000	137.08	.000	
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (1)	1,876	40.54	13.32					1 > 2; 3 > 2
รับจ้างและเกษตรกร (2)	1,103	34.34	14.44					
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (3)	502	39.97	15.59					
ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/เอกชน (4)	714	46.04	12.92					4 > 1,2,3,6
รับราชการ (5)	1,387	48.60	13.63					5 > 1,2,3,4,6
อาชีพอื่นๆ (6)	117	41.29	13.51					6 > 2
2. ABI.INDEX				9.51	.000	38.46	.000	
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (1)	1,876	62.43	14.35					1 > 2
รับจ้างและเกษตรกร(2)	1,103	59.83	16.52					
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (3)	502	61.82	15.95					
ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/เอกชน (4)	714	65.41	13.42					4 > 1,2,3
รับราชการ (5)	1,387	68.01	13.59					5 > 1,2,3,4,6
อาชีพอื่นๆ (6)	117	63.04	13.64					
3. OUT.INDEX				3.86	.001	37.69	.000	
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (1)	1,876	67.49	14.21					
รับจ้างและเกษตรกร(2)	1,103	66.61	15.02					
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (3)	502	67.76	15.67					
ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/เอกชน (4)	714	71.07	14.07					4 > 1,2,3
รับราชการ (5)	1,387	73.84	13.55					5 > 1,2,3,4,6
อาชีพอื่นๆ (6)	117	68.12	15.10					
4. COM.INDEX				4.20	.000	87.38	.000	
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (1)	1,876	58.71	11.63					1 > 2
รับจ้างและเกษตรกร(2)	1,103	55.57	12.54					
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (3)	502	58.41	13.26					3 > 2
ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/เอกชน (4)	714	62.76	11.24					4 > 1,2,3
รับราชการ (5)	1,387	65.50	11.37					5 > 1,2,3,4,6
อาชีพอื่นๆ (6)	117	59.38	12.15					6 > 2

1.3.1 ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (BEH.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากที่สุด แต่อาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยอาชีพที่มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากกว่าอาชีพรับจ้างและเกษตรกร ($1 > 2$) 2) ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกร ($3 > 2$) 3) ผู้ที่ประกอบอาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชนมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และกลุ่มอื่นๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) ($4 > 1, 2, 3, 6$) 4) ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน และกลุ่มอื่นๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) ($5 > 1, 2, 3, 4, 6$) และ 5) กลุ่มอื่นๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) มีดัชนีพฤติกรรมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพรับจ้างและเกษตรกร ($6 > 2$)

1.3.2 ดัชนีความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงที่สุด แต่อาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีความสามารถในการอ่านต่ำที่สุด โดยอาชีพที่มีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพรับจ้างและเกษตรกร ($1 > 2$) 2) ผู้ที่ประกอบอาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชนมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($4 > 1, 2, 3$) และ 3) ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีความสามารถในการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ ทั้งหมด ได้แก่ ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน และกลุ่มอื่นๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) ($5 > 1, 2, 3, 4, 6$)

1.3.3 ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงที่สุด แต่อาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยอาชีพที่มีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่ประกอบอาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชนมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($4 > 1, 2, 3$) และ 2) ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีผลลัพธ์จากการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร อาชีพค้าขาย/

ธุรกิจส่วนตัว อาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน และกลุ่มอื่นๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) (5 > 1, 2, 3, 4, 6)

1.3.4 ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงที่สุด แต่อาชีพรับจ้างและเกษตรกรมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยอาชีพที่มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพรับจ้างและเกษตรกร (1 > 2) 2) ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพรับจ้างและเกษตรกร (3 > 2) 3) ผู้ที่ประกอบอาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชนมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (4 > 1, 2, 3) 4) ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างและเกษตรกร อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน และกลุ่มอื่น ๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) (5 > 1, 2, 3, 4, 6) และ 5) ผู้ที่อยู่ในกลุ่มอื่น ๆ (แม่บ้าน ทหารเกณฑ์ พระภิกษุ เป็นต้น) มีดัชนีรวมการอ่านเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกร (6 > 2)

1.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน จำแนกตามเขตที่ตั้งอำเภอที่อาศัยอยู่ของคนไทย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน ประกอบด้วย 1) ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (BEH.INDEX) 2) ดัชนีความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX) 3) ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX) และ 4) ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX) จำแนกตามเขตที่ตั้งอำเภอ แบ่งเป็น อำเภอเมือง/ในเขตเมือง และอำเภอรอบนอก โดยทำการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (homogeneity of variances) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน มีความแปรปรวนของประชากรแต่ละกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จึงใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Separate variance t – test ส่วนดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน พบว่า ความแปรปรวนของประชากรไม่แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Pooled variance t – test เพื่อศึกษาว่าสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกันจะมีดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านแตกต่างกันหรือไม่

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบที (t-test) พบว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตที่ตั้งอำเภอต่างกันส่งผลให้ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยคนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง/ในเขตเมือง มีดัชนีการอ่านทั้ง 4 ด้านดังกล่าวสูงกว่าคนไทยที่อาศัยอยู่ในอำเภอรอบนอก ดังแสดงในตารางที่ 6.4

ตารางที่ 6.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามเขตที่ตั้งอำเภอที่อยู่อาศัยของคนไทย

ตัวแปร	ที่ตั้ง (n = 5,865)				Test of		t	P	ผลการเปรียบเทียบ รายคู่
	อำเภอเมือง (n = 2921)		อำเภอรอบนอก (n = 2944)		Homogeneity of variances				
	Mean	SD	Mean	SD	Levene	P			
1. BEH.INDEX	42.96	14.29	40.93	15.02	10.58	.001	5.31	.000	อ.เมือง > อ.รอบนอก
2. ABI.INDEX	64.22	14.28	63.09	15.42	15.72	.000	2.90	.004	อ.เมือง > อ.รอบนอก
3. OUT.INDEX	69.80	14.43	69.03	14.74	1.13	.289	2.00	.045	อ.เมือง > อ.รอบนอก
4. COM.INDEX	60.93	12.11	59.63	12.58	5.72	.017	4.04	.000	อ.เมือง > อ.รอบนอก

1.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน จำแนกตามเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่าน ประกอบด้วย 1) ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (BEH.INDEX) 2) ดัชนีความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX) 3) ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX) และ 4) ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX) จำแนกตามเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทย แบ่งเป็น ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยทำการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (homogeneity of variances) เพื่อตรวจสอบข้อตั้งเบื้องต้น พบว่า ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน มีความแปรปรวนของประชากรแต่ละกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จึงใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Separate variance t – test ส่วนดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน มีความแปรปรวนของประชากรแต่ละกลุ่ม

ไม่แตกต่างกัน จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Pooled variance t-test เพื่อศึกษาว่าคนไทยที่มีสภาพที่ตั้งของที่อยู่อาศัยต่างกัน จะมีดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่างกัน มีดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยคนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยดัชนีการอ่านทั้ง 4 ด้านดังกล่าวสูงกว่าคนไทยที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทย

ตัวแปร	เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (n = 5,865)				Test of Homogeneity of variances		t	P	ผลการเปรียบเทียบ รายชื่อ
	ในเขตเทศบาล (n = 3,236)		นอกเขตเทศบาล (n = 2,629)		Levene	P			
	Mean	SD	Mean	SD					
	1. BEH.INDEX	43.24	14.25	40.34	15.07	13.28			
2. ABI.INDEX	64.29	14.67	62.87	15.09	1.63	.202	3.66	.000	ในเขตฯ > นอกเขตฯ
3. OUT.INDEX	69.93	14.44	68.78	14.76	1.32	.251	3.01	.003	ในเขตฯ > นอกเขตฯ
4. COM.INDEX	61.09	12.30	59.27	12.37	0.10	.757	5.62	.000	ในเขตฯ > นอกเขตฯ

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีการอ่านของคนไทยดังกล่าว รายละเอียดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าคนไทยที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งประกอบด้วย เขตที่ตั้งอำเภอ และเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งสามารถสรุปรวมได้ดังแสดงในตารางที่ 6.6

ตารางที่ 6.6 สรุปผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของดัชนีพฤติกรรมกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน ดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน และดัชนีรวมการอ่าน จำแนกตามภูมิภาคของประเทศไทย

ตัวแปรภูมิภาค	ดัชนีการอ่าน							
	พฤติกรรมกรรมการอ่าน (BEH.INDEX)		ความสามารถในการอ่าน (ABI.INDEX)		ผลลัพธ์จากการอ่าน (OUT.INDEX)		ดัชนีรวมการอ่าน (COM.INDEX)	
	Mean	คู่ที่ต่าง	Mean	คู่ที่ต่าง	Mean	คู่ที่ต่าง	Mean	คู่ที่ต่าง
อายุ								
1) น้อยกว่า 20 ปี	40.70	1>5	61.79		67.54		58.54	
2) 20-29 ปี	43.71	2>1, 5	64.33	2>1, 5	69.74	2>1	61.18	2>1, 5
3) 30-39 ปี	43.90	3>1, 5	65.31	3>1,5	70.98	3>1,5	62.04	3>1,5
4) 40-49 ปี	43.04	4>1, 5	64.77	4>1,5	70.68	4>1	61.48	4>1,5
5) ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	37.94		62.16		68.83		58.31	
ระดับการศึกษา								
1) ประถม	31.90		57.63		64.16		53.12	
2) มัธยม	40.41	2>1	62.57	2>1	68.40	2>1	59.05	2>1
3) อนุป.ตรี	46.52	3>1,2	66.18	3>1,2	71.75	3>1,2	63.43	3>1,2
4) สูงกว่า ป.ตรี	51.95	4>1,2,3	71.66	4>1,2,3	76.02	4>1,2,3	68.64	4>1,2,3
อาชีพ								
1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ	40.54	1>2	62.43	1>2	67.49		58.71	1>2
2) รับจ้างและเกษตรกร	34.34		59.83		66.61		55.57	
3) ค้าขายและธุรกิจส่วนตัว	39.97	3>2	61.82		67.76		58.41	3>2
4) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจและเอกชน	46.04	4>1,2,3,6	65.41	4>1,2,3	71.07	4>1,2,3	62.76	4>1,2,3
5) รับราชการ	48.60	5>1,2,3,4,6	68.01	5>1,2,3,4,6	73.84	5>1,2,3,4,6	65.50	5>1,2,3,4,6
6) อาชีพอื่นๆ	41.29	6>2	63.04		68.12		59.38	
เขตที่ตั้งอำเภอ								
1) อ.เมือง	42.96	1>2	64.22	1>2	69.80	1>2	60.93	1>2
2) อ.รอบนอก	40.93		63.09		69.03		59.63	
เขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น								
1) ในเขตเทศบาล	43.24	1>2	64.29	1>2	69.93	1>2	61.09	1>2
2) นอกเขตเทศบาล	40.34		62.87		68.78		59.27	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อดัชนีการอ่านของคนไทย โดยใช้หลักการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น หรือโมเดลลิสเรล (Linear structural relationship model or LISREL model) แบบมีตัวแปรแฝง ตามกรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรแฝงที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุ หรือตัวแปรทำนาย 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ด้านความพร้อมในการอ่าน ด้านทัศนคติต่อการอ่าน และด้านแรงจูงใจในการอ่าน และตัวแปรแฝงที่เป็นตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ดัชนีการอ่าน โดยตัวแปรแฝงดังกล่าว วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้รวมทั้งหมด 13 ตัวแปร ก่อนที่จะนำเสนอผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย ดังนั้นการนำเสนอในตอนนี้จึงประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย ส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย และ ส่วนที่สาม เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (CV) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ความเบ้ (Sk) และความโด่ง (Ku) ที่แสดงถึงลักษณะการกระจายและแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย ได้แก่ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAM.ENV) สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนหรือที่ทำงาน (WORK.ENV) และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย (COM.ENV) 2) ปัจจัยความพร้อมในการอ่าน ประกอบด้วย ความพร้อมด้านร่างกาย (BODY.REA) ความพร้อมด้านจิตใจ (MIND.REA) ความพร้อมด้านเวลา (TIME.REA) และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน (BOOK.REA) 3) ทัศนคติต่อการอ่าน

วัดโดยตรงจากคะแนนรวมทัศนคติต่อการอ่าน และ 4) ปัจจัยแรงจูงใจในการอ่าน ประกอบด้วยแรงจูงใจภายใน (INMOTIVE) และแรงจูงใจภายนอก (EXMOTIVE) และ 5) ดัชนีการอ่าน ประกอบด้วย ดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ดัชนีความสามารถในการอ่าน และดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน ในส่วนของดัชนีการอ่านนี้ ผู้วิจัยนำตัวแปรที่คำนวณได้ในรูปของสเกลองค์ประกอบจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลดัชนีการอ่านของไทย ที่ยังไม่ได้ปรับฐานให้เป็นหนึ่งร้อย มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยมีผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 6.7 และมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้ 3 ตัวแปร คือ 1) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAM.ENV) 2) สภาพแวดล้อมทางโรงเรียนหรือที่ทำงาน (WORK.ENV) และ 3) สภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย (COM.ENV) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนหรือที่ทำงาน และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อหรือส่งเสริมให้เกิดการอ่านอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.586 และ 3.653 ตามลำดับ) ส่วนสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัยเป็นสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนหรือส่งเสริมให้เกิดการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.091) และเมื่อพิจารณาสัมประสิทธิ์การกระจายพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 22.895 ถึง 35.587 โดยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของชุมชนมีการกระจายมากที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) และความโด่ง (Ku) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงลักษณะการแจกแจงของข้อมูลว่ามีการแจกแจงแตกต่างจากโค้งปกติหรือไม่ พบว่า ตัวบ่งชี้ของสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทุกตัวมีการแจกแจงเบ้ซ้ายเล็กน้อย (Sk = -0.392, -0.704 และ -0.250 ตามลำดับ) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านด้านครอบครัว โรงเรียนหรือที่ทำงาน และชุมชนอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย และเมื่อพิจารณาค่าความโด่งพบว่า สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านด้านครอบครัว และด้านโรงเรียนหรือที่ทำงานมีค่าความโด่งเป็นบวก ส่วนด้านชุมชนความโด่งเป็นลบ (Ku = 0.124, 0.454 และ -0.607 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่าคะแนนของสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านด้านครอบครัว และด้านโรงเรียนหรือที่ทำงานมีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างน้อย นั่นคือโค้งการแจกแจงมีลักษณะสูงกว่าโค้งปกติ ส่วนสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัยมีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก นั่นคือโค้งการแจกแจงมีลักษณะเตี้ยแบนกว่าโค้งการแจกแจงปกติ

ตารางที่ 6.7 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย (n = 5,865)

ตัวแปร	Mean	SD	CV (%)	Min	Max	Sk	Ku
1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP)							
1.1 FAM.ENV	3.586	0.821	22.895	1.000	5.000	-0.392	0.124
1.2 WORK.ENV	3.653	0.926	25.307	1.000	5.000	-0.704	0.454
1.3 COM.ENV	3.091	1.100	35.587	1.000	5.000	-0.250	-0.607
2. ปัจจัยความพร้อมในการอ่าน (READ.REA)							
2.1 BODY.REA	3.197	0.734	22.959	1.000	5.000	0.306	-0.285
2.2 MIND.REA	3.302	1.017	30.800	1.000	5.000	-0.146	-0.506
2.3 TIME.REA	3.551	0.901	25.373	1.000	5.000	-0.289	-0.125
2.4 BOOK.REA	3.541	0.829	23.411	1.000	5.000	-0.261	0.025
3. ทักษะคติต่อการอ่าน (ATTITUDE)							
3.1	3.745	0.572	15.274	1.170	5.000	-0.194	-0.193
4. แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE)							
4.1 INMOTIVE	3.844	0.662	17.222	1.000	5.000	-0.186	-0.095
4.2 EXMOTIVE	3.525	0.772	21.901	1.000	5.000	-0.188	0.048
5. ดัชนีรวมการอ่าน (READ.COM)							
5.1 READ. BEH	2.024	0.667	32.955	0.118	4.657	-0.124	-0.165
5.2 READ.ABI	4.871	0.818	16.793	1.373	6.866	-0.171	0.686
5.3 READ.OUT	5.181	0.801	15.460	1.372	6.860	-0.237	0.261

2.1.2 ปัจจัยความพร้อมในการอ่าน

ปัจจัยความพร้อมในการอ่าน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้ 4 ตัวแปร คือ 1) ความพร้อมด้านร่างกาย (BODY.REA) 2) ความพร้อมด้านจิตใจ (MIND.REA) 3) ความพร้อมด้านเวลา (TIME.REA) และ 4) ความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน (BOOK.REA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ามีความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจที่จะอ่านหนังสืออยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.197 และ 3.302 ตามลำดับ) แต่มีความพร้อมด้านเวลา และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่านอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.551 และ 3.541 ตามลำดับ) โดยตัวแปรความพร้อมด้านร่างกายมีการแจกแจงแบบเบ้ขวาเล็กน้อย ความเบ้มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.306 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนความพร้อมด้านร่างกายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปร ส่วนความพร้อมในด้านอื่นๆ ที่เหลือ มีการแจกแจงแบบเบ้ซ้ายเล็กน้อย

(ความเบ้มีค่าเป็นลบ) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -0.289 ถึง -0.146 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนของความพร้อมด้านจิตใจ เวลา และหนังสือ/วัสดุการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปร และพบว่าความพร้อมด้านจิตใจมีการกระจายของคะแนนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับค่าความโด่งที่มีค่าเป็นลบเท่ากับ -.506 นั่นคือโค้งการแจกแจงมีลักษณะเตี้ยแบนกว่าโค้งปกติ ส่วนโค้งการแจกแจงของตัวแปรความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่านมีลักษณะสูงโด่งกว่าโค้งปกติเล็กน้อย (ความโด่งมีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.025) นั่นคือตัวแปรนี้มีการกระจายค่อนข้างน้อยนั่นเอง

2.1.3 ทักษะคิดต่อการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะคิดต่อการอ่านในทางบวกโดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะคิดอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.745) และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนทักษะคิดต่อการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปร ซึ่งพิจารณาได้จากความเบ้มีค่าเป็นลบเท่ากับ -0.194 นั่นคือโค้งการแจกแจงมีลักษณะเบ้ซ้ายเล็กน้อยและโค้งการแจกแจงมีลักษณะเตี้ยแบนกว่าโค้งปกติ สะท้อนให้เห็นว่ามีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมากนั่นเอง

2.1.4 ปัจจัยแรงจูงใจในการอ่าน

ปัจจัยแรงจูงใจในการอ่าน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้ 2 ตัวแปร คือ 1) แรงจูงใจภายใน (INMOTIVE) และ 2) แรงจูงใจภายนอก (EXMOTIVE) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการอ่านทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอกอยู่ในระดับมาก โดยมีแรงจูงใจภายในสูงกว่าแรงจูงใจภายนอก (Mean = 3.844 และ 3.525 ตามลำดับ) ตัวแปรแรงจูงใจทั้ง 2 ตัว มีการแจกแจงแบบเบ้ซ้ายเล็กน้อย พิจารณาได้จากความเบ้มีค่าเป็นลบ ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.186 และ -0.188 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรเล็กน้อย โดยแรงจูงใจภายในมีโค้งการแจกแจงเตี้ยแบนกว่าโค้งปกติเล็กน้อย (ความโด่งมีค่าเท่ากับ -0.095) แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างมาก ส่วนแรงจูงใจภายนอกมีโค้งการแจกแจงสูงโด่งกว่าโค้งปกติเล็กน้อย (ความโด่งมีค่าเท่ากับ 0.048) แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลค่อนข้างน้อยนั่นเอง

2.1.5 ดัชนีการอ่าน

ดัชนีการอ่านซึ่งเป็นตัวแปรตามในการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ประเภทตัวแปรผล ได้แก่ ดัชนีการอ่านด้านพฤติกรรมการอ่าน (READ.BEH) ด้านความสามารถในการอ่าน (READ.ABI) และด้านผลลัพธ์จากการอ่าน (READ.OUT) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของดัชนีการอ่านทั้ง 3 ด้าน พบว่า ดัชนีการอ่านทั้ง 3 ด้านดังกล่าว มีการแจกแจงแบบเบ้ซ้ายเล็กน้อย ($-0.237 \leq Sk \leq -0.124$) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีดัชนีพฤติกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่านสูงกว่าค่าเฉลี่ย

และไค้การแจกแจกมีลักษณะสูงโด่งกว่าไค้ปกติเล็กน้อย (ความโด่งมีค่าเป็นบวก) ยกเว้นดัชนีนี พฤติกรรมการอ่านที่ไค้การแจกแจกมีลักษณะเตี้ยแบนกว่าไค้ปกติเล็กน้อย (ความโด่งมีค่า เท่ากับ -0.165) แสดงว่าดัชนีนีพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายค่อนข้างมาก สอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ซึ่งพบว่าดัชนีนีพฤติกรรมการอ่านมีค่าสูงที่สุด รองลงมา คือดัชนีนีความสามารถในการอ่าน และดัชนีนีผลลัพธ์จากการอ่าน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ใกล้เคียงกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรอิสระรวม 10 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ของดัชนีการอ่านซึ่งเป็นตัวแปรตาม สำหรับการวิเคราะห์จำนวน 3 ตัวแปร รวมทั้งหมด 13 ตัวแปร ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวจำนวน 78 คู่ โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 6.8

จากตารางที่ 6.8 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดซึ่งมีจำนวน 78 คู่ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.001 ถึง 0.705 โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) มีจำนวน 73 คู่ ซึ่งมีค่าตั้งแต่ -0.027 ถึง 0.705 โดยเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมด้านจิตใจ (MIND.REA) กับดัชนีนีความสามารถในการอ่าน (READ.ABI) ที่มีค่าต่ำสุด ($r = -0.027$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.705$) ได้แก่ ทศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) กับแรงจูงใจภายใน (INMOTIVE)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มของตัวแปรอิสระกับตัวแปรในกลุ่มของตัวแปรตาม พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความพร้อมด้านร่างกาย (BODY.REA) กับตัวแปรดัชนีนีความสามารถในการอ่าน (READ.ABI) และดัชนีนีผลลัพธ์จากการอ่าน (READ.OUT) และความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมด้านจิตใจ (MIND.REA) กับดัชนีนีผลลัพธ์จากการอ่าน (READ.OUT) ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มของตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยมีค่าตั้งแต่ -0.028 ถึง 0.705 และส่วนใหญ่เป็นความสัมพันธ์ทางบวก ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในองค์ประกอบความพร้อมในการอ่านด้านร่างกาย (BODY.REA) และความพร้อมด้านจิตใจ (MIND.REA) กับตัวแปรในองค์ประกอบสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน และตัวแปรในองค์ประกอบด้าน

แรงจูงใจในการอ่านที่มีความสัมพันธ์กันทางลบ และเมื่อพิจารณารายละเอียดของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในองค์ประกอบเดียวกัน พบว่า ตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบของทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในองค์ประกอบความพร้อมในการอ่านที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบางคู่มีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบ และบางคู่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรในองค์ประกอบดัชนีการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยดัชนีพฤติกรรมการอ่าน (READ.BEH) ดัชนีความสามารถในการอ่าน (READ.ABI) และดัชนีผลลัพธ์จากการอ่าน (READ.OUT) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกคู่ ($p < .001$) โดยมีค่าตั้งแต่ 0.348 ถึง 0.690

ตัวแปรในองค์ประกอบสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAM.ENV) สภาพแวดล้อมทางที่ทำงานโรงเรียน (WORK.ENV) และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย (COM.ENV) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกคู่ ($p < .001$) โดยมีค่าตั้งแต่ 0.473 ถึง 0.490

ตัวแปรในองค์ประกอบแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย แรงจูงใจภายใน (INMOTIVE) และแรงจูงใจภายนอก (EXMOTIVE) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยมีค่าเท่ากับ 0.595

สำหรับตัวแปรในองค์ประกอบความพร้อมในการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมด้านร่างกาย (BODY.REA) ความพร้อมด้านจิตใจ (MIND.REA) ความพร้อมด้านเวลา (TIME.REA) และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน (BOOK.REA) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) มีเพียง 2 คู่ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความพร้อมด้านร่างกายกับความพร้อมด้านจิตใจ และความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมด้านเวลา กับความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.598 เท่ากัน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เหลือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางลบ ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรทั้ง 4 ตัวไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) พบว่า ได้องค์ประกอบแยกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ กับองค์ประกอบความพร้อมด้านเวลาและหนังสือ/วัสดุการอ่าน และทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) โดยแยกความพร้อมออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ตามผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ก็พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การวัดความพร้อมในการอ่านจากตัวแปรทั้ง 4 ตัว ในลักษณะของโมเดลการวัดหนึ่งองค์ประกอบ จึงไม่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 4 ตัวกับตัวบ่งชี้

ของตัวแปรตามคือดัชนีการอ่าน พบว่า ความพร้อมด้านเวลา และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน มีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ของตัวแปรตามทุกตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และมีค่าสูงกว่าความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจกับตัวบ่งชี้ของตัวแปรตาม และยังพบว่าความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจมีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ของตัวแปรตามบางตัวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงพิจารณาคัดเลือกเฉพาะตัวแปรความพร้อมด้านเวลา และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ไปใช้ในการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย จึงทำให้เหลือตัวแปรสังเกตได้ที่จะใช้ในการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยเพียง 11 ตัวแปร โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ ดังจะนำเสนอในลำดับต่อไป

ตารางที่ 6.8 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ของตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. BODY.REA	1.000												
2. MIND.REA	0.598***	1.000											
3. TIME.REA	-0.026	-0.127***	1.000										
4. BOOK.REA	-0.028*	-0.129***	0.598***	1.000									
5. ATTITUDE	0.282***	0.328***	0.277***	0.340***	1.000								
6. INMOTIVE	0.041***	0.001	0.377***	0.448***	0.705***	1.000							
7. EXMOTIVE	-0.110***	-0.168***	0.291***	0.296***	0.415***	0.595***	1.000						
8. READ.BEH	0.122***	0.141***	0.162***	0.216***	0.411***	0.379***	0.255***	1.000					
9. READ.ABI	0.020	-0.027*	0.345***	0.427***	0.436***	0.535***	0.450***	0.348***	1.000				
10. READ.OUT	0.013	-0.007	0.350***	0.433***	0.599***	0.682***	0.540***	0.389***	0.690***	1.000			
11. FAM.ENV	-0.102***	-0.142***	0.393***	0.479***	0.325***	0.439***	0.386***	0.264***	0.406***	0.473***	1.000		
12. WORK.ENV	-0.111***	-0.171***	0.298***	0.362***	0.291***	0.403***	0.304***	0.209***	0.333***	0.387***	0.473***	1.000	
13. COM.ENV	-0.262***	-0.291***	0.223***	0.253***	0.107***	0.280***	0.362***	0.116***	0.226**	0.255***	0.475***	0.490***	1.000
Mean	3.197	3.302	3.551	3.541	3.745	3.844	3.525	2.024	4.871	5.181	3.586	3.653	3.091
SD	0.734	1.017	0.901	0.829	0.572	0.662	0.772	0.667	0.818	0.801	0.821	0.926	1.100

Bartlett's Test of Sphericity = 33,035.446 df = 78 p = .000

Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy: (KMO) = .857

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

2.3 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เป็นสาเหตุส่งผลให้ดัชนีการอ่านของคนไทยมีความแตกต่างกันตามกรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย ดังแสดงในแผนภาพที่ 2.6 (บทที่ 2) ตามโมเดลกรอบแนวคิดดังกล่าวประกอบด้วยปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อดัชนีการอ่านของคนไทยที่เป็นตัวแปรภายนอก (exogeneous variable) มีจำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) และตัวแปรภายในที่เป็นตัวแปรส่งผ่าน (mediating variables) มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) ทักษะคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) สำหรับตัวแปรภายใน (endogeneous variable) ที่เป็นตัวแปรตาม ได้แก่ ดัชนีการอ่านของคนไทย (READ.COM)

ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยโดยใช้การวิเคราะห์โมเดลลิสมัลหรือโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation modeling: SEM) ด้วยโปรแกรมลิสมัล พบว่า โมเดลตามกรอบแนวคิดยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดล โดยผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น (relax assumption) ให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กัน และพิจารณาตัดเส้นทางอิทธิพลระหว่างตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก ได้แก่ เส้นทางอิทธิพลของตัวแปรสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านไปยังดัชนีการอ่าน และเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรทัศนคติต่อการอ่านไปยังดัชนีการอ่าน ทำให้ได้โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในแผนภาพที่ 6.1 และเสนอผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ พร้อมทั้งผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์เป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม และค่าสถิติอื่นๆ ดังแสดงในตารางที่ 6.9 และ 6.10 ตามลำดับ

จากตารางที่ 6.10 และแผนภาพที่ 6.1 แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 6.087$, $df = 12$, $p = 0.911$) ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นมากกว่า .05 แสดงว่าไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลสมมติฐานตามทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index: GFI = 1.000) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (adjusted goodness of fit index: AGFI = 0.999) มีค่าเป็น 1 หรือเข้าใกล้ 1 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (root mean square residual: RMR = 0.002) รวมทั้งค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (root mean square error of approximation: RMSEA = 0.000) มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (largest standardized residual = 1.826) มีค่าไม่เกิน 2.000 เส้นกราฟในคิวพล็อตมีความชันกว่าเส้นแนวทแยง (ดูในภาคผนวก จ.)

ตารางที่ 6.9 ค่าประมาณพารามิเตอร์ และค่าสถิติที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบความตรงของ
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย

ตัวแปรเหตุ → ตัวแปรผล	ค่าประมาณพารามิเตอร์		SE	t
	คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐาน		
โมเดลการวัด				
Matrix LX (น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอก)				
ENV.SUP				
FAM.ENV	1.000	0.932	<--->	<--->
WORK.ENV	0.857	0.709	0.023	36.784***
COM.ENV	0.731	0.509	0.027	25.517***
Matrix LY (น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายใน)				
READ.REA				
TIME.REA	1.000	0.698	<--->	<--->
BOOK.REA	1.129	0.856	0.027	41.497***
ATTITUDE				
ATTITUDE	1.000	0.820	<--->	<--->
MOTIVE				
INMOTIVE	1.000	0.892	<--->	<--->
EXMOTIVE	0.878	0.671	0.017	51.903***
READ.COM				
READ.BEH	1.000	0.447	<--->	<--->
READ.ABI	2.138	0.779	0.092	23.295***
READ.OUT	2.412	0.897	0.099	24.308***
โมเดลสมการโครงสร้าง				
Matrix GA (Gamma)				
ENV.SUP -> READ.REA	0.494	0.602	0.020	24.686***
ENV.SUP -> ATTITUDE	0.125	0.205	0.014	8.656***
ENV.SUP -> MOTIVE	0.212	0.275	0.015	14.386***
ENV.SUP -> READ.COM	-----	-----	-----	-----
Matrix BE (Beta)				
READ.REA -> ATTITUDE	0.274	0.368	0.017	16.025***
READ.REA -> READ.COM	0.047	0.100	0.007	6.518***
ATTITUDE -> MOTIVE	1.065	0.845	0.025	42.939***
ATTITUDE -> READ.COM	-----	-----	-----	-----
MOTIVE -> READ.COM	0.401	0.795	0.018	22.734***

หมายเหตุ: *** $p < .001$, <---> ไม่รายงานค่า SE และ t เนื่องจากเป็นพารามิเตอร์บังคับ (constrained parameter) ----- หมายถึง ไม่มีเส้นทางอิทธิพล

ตารางที่ 6.10 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย

ตัวแปรผล ตัวแปรเหตุ	READ.REA			ATTITUDE			MOTIVE			READ.COM		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ENV.SUP	0.494 (0.020)	-	0.494 (0.020)	0.261 (.013)	0.135 (0.008)	0.125 (0.014)	0.490 (0.017)	0.278 (0.014)	0.212 (0.015)	0.220 (0.011)	0.220 (0.011)	-
	0.602	-	0.602	0.426	0.221	0.205	0.636	0.361	0.275	0.565	0.565	-
READ.REA	-	-	-	0.274 (0.017)	-	0.274 (0.017)	0.291 (0.019)	0.291 (0.019)	-	0.164 (0.012)	0.117 (0.009)	0.047 (0.007)
	-	-	-	0.368	-	0.368	0.311	0.311	-	0.347	0.247	0.100
ATTITUDE	-	-	-	-	-	-	1.065 (0.025)	-	1.065 (0.025)	0.427 (0.020)	0.427 (0.020)	-
	-	-	-	-	-	-	0.845	-	0.845	0.672	0.672	-
MOTIVE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.401 (0.018)	-	0.401 (0.018)
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.795	-	0.795

ค่าสถิติ

ไค-สแควร์ = 6.087 df = 12 P = 0.911 GFI = 1.000 AGFI = 0.999 RMR = 0.002 RMSEA = 0.000

ตัวแปร	FAM.ENV	WORK.ENV	COM.ENV	TIME.REA	BOOK.REA	ATTITUDE
ความเที่ยง	0.869	0.502	0.259	0.488	0.733	0.673
ตัวแปร	INMOTIVE	EXMOTIVE	READ.BEH	READ.ABI	READ.OUT	
ความเที่ยง	0.795	0.450	0.200	0.607	0.805	
สมการโครงสร้างของตัวแปร	READ.REA	ATTITUDE	MOTIVE	READ.COM		
R SQUARE	0.362	0.268	0.989	0.734		
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	READ.REA	ATTITUDE	MOTIVE	READ.COM	ENV.SUP	
READ.REA	1.000					
ATTITUDE	0.491	1.000				
MOTIVE	0.581	0.963	1.000			
READ.COM	0.562	0.814	0.853	1.000		
ENV.SUP	0.602	0.426	0.636	0.565	1.000	

หมายเหตุ: อิทธิพลรวม (TE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลทางตรง (DE) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($P < .001$) ทุกค่า ตัวเลขที่ทับ คือ ค่าอิทธิพลในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ตัวเลขในวงเล็บ คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

จากตารางที่ 6.10 เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี คือมีค่าอยู่ระหว่าง 0.502 ถึง 0.869 ยกเว้นค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรพฤติกรรมกรรมการอ่าน (READ.BEH) สภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย (COM.ENV) แรงจูงใจภายนอก (EXMOTIVE) และความพร้อมด้านเวลา (TIME.REA) ที่มีค่าความเที่ยงค่อนข้างต่ำ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.200 ถึง 0.488

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-Square) ของสมการโครงสร้างของตัวแปรภายในที่เป็นตัวแปรตามและตัวแปรส่งผ่าน ซึ่งได้แก่ ดัชนีการอ่าน ($R^2 = 0.734$) แรงจูงใจในการอ่าน ($R^2 = 0.989$) ทักษะคิดต่อการอ่าน ($R^2 = 0.268$) และความพร้อมในการอ่าน ($R^2 = 0.362$) พบว่า ตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) และแรงจูงใจในการอ่าน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรดัชนีการอ่านของคนไทยได้ถึงร้อยละ 73.4 ตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) และทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ได้สูงถึงร้อยละ 98.9 ตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) และความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทัศนคติต่อการอ่านได้ร้อยละ 26.8 และตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความพร้อมในการอ่านได้ร้อยละ 36.2 สำหรับการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอตามลำดับตัวแปร โดยเริ่มจากตัวแปรตามของการวิจัยดังนี้

ดัชนีการอ่านของคนไทย

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรในโมเดลที่เป็นตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อดัชนีการอ่านของคนไทย สูงที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) รองลงมาได้แก่ ความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.795 และ 0.100 ตามลำดับ แสดงว่าคนที่มีแรงจูงใจในการอ่านสูง มีความพร้อมในการอ่านทั้งในด้านเวลา และหนังสือ/วัสดุการอ่าน เป็นสาเหตุทำให้มีดัชนีการอ่านสูง ทั้งในด้านพฤติกรรมกรรมการอ่าน ความสามารถในการอ่าน และผลลัพธ์จากการอ่าน นอกจากนี้ ความพร้อมในการอ่านยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านของคนไทย เท่ากับ 0.247 โดยส่งผ่าน ตัวแปรทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) แต่พบว่าสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) และทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) มีอิทธิพลทางตรงต่อดัชนีการอ่านอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 อย่างไรก็ตามตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ ส่งผลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่าน โดยตัวแปรสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) ส่งผลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านผ่านตัวแปร

ความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) ทักษะคิดต่อการอ่าน (ATTITUDE) และแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ด้วยขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.565 ส่วนตัวแปรทักษะคิดต่อการอ่าน (ATTITUDE) ส่งผลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านผ่านตัวแปรแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) ด้วยขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.672

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวม (total effect = TE) อิทธิพลทางตรง (direct effect: DE) และอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect: IE) ของตัวแปรดัชนีการอ่าน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงที่สุดต่อดัชนีการอ่าน ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE; TE = 0.795) รองลงมาได้แก่ ทักษะคิดต่อการอ่าน (ATTITUDE; TE = 0.672) สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP; TE = 0.565) และความพร้อมในการอ่าน (READ.REA; TE = 0.347) ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงที่สุดต่อดัชนีการอ่าน ได้แก่ แรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE; DE = 0.795) รองลงมาคือ ความพร้อมในการอ่าน (READ.REA; DE = 0.100) ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงที่สุดต่อดัชนีการอ่าน ได้แก่ ทักษะคิดต่อการอ่าน (ATTITUDE; IE = 0.672) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP; IE = 0.565) และความพร้อมในการอ่าน (READ.REA; IE = 0.247) ตามลำดับ

แรงจูงใจในการอ่าน

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรทำนาย หรือปัจจัยเชิงสาเหตุของแรงจูงใจในการอ่าน (MOTIVE) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการอ่านสูงที่สุด ได้แก่ ทักษะคิดต่อการอ่าน (ATTITUDE) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) โดยมีค่าอิทธิพลทางตรง เท่ากับ 0.845 และ 0.275 ตามลำดับ แสดงว่าผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านที่ดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย รวมถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ก็จะเป็นสาเหตุทำให้เกิดแรงจูงใจในการอ่านมากขึ้น และการมีแรงจูงใจในการอ่านมากก็จะส่งผลให้ดัชนีกการอ่านของคนไทยสูงขึ้นตามไปด้วย

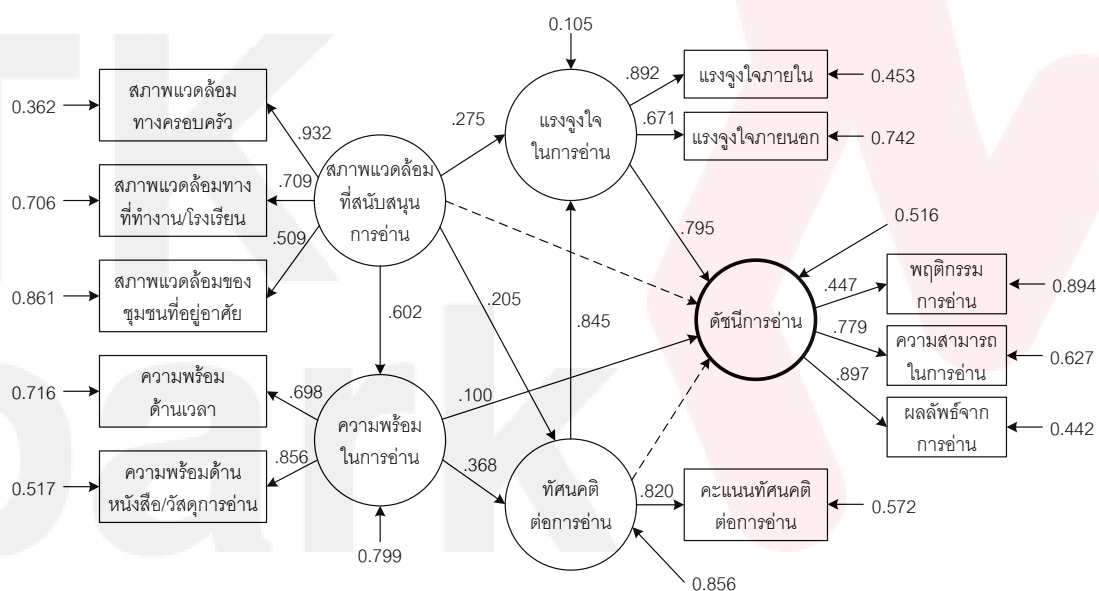
ทัศนคติต่อการอ่าน

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรทำนาย หรือปัจจัยเชิงสาเหตุของทัศนคติต่อการอ่าน (ATTITUDE) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการอ่านสูงที่สุด ได้แก่ ความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.368 และ 0.205 ตามลำดับ แสดงว่าผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านที่ดี ทั้งสภาพแวดล้อมครอบครัว สภาพแวดล้อมที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย รวมถึงการมีความพร้อมในการอ่านทั้งในด้านเวลา และสื่อ/

วัสดุการอ่านเป็นสาเหตุส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน การมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านก็จะส่งผลทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านโดยผ่านทางแรงจูงใจในการอ่าน ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวถึงข้างต้น

ความพร้อมในการอ่าน

ตัวแปรทำนายหรือปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมในการอ่าน (READ.REA) ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน (ENV.SUP) โดยมีค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.602 แสดงว่า ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ทั้งสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัยเป็นสาเหตุส่งผลให้เกิดความพร้อมในการอ่านทั้งในเรื่องของการมีเวลาที่จะอ่าน และมีหนังสือ/วัสดุการอ่านที่ใช้ในการอ่าน ซึ่งการที่คนเรามีความพร้อมในการอ่าน ก็จะส่งผลทางบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อดัชนีการอ่านของคนไทยให้สูงขึ้นตามไปด้วย ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น

หมายเหตุ: ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (path coefficients) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($P < .001$) ทุกค่าเส้นประ คือ เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภาพที่ 6.1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านของคนไทยที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุป จากผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของดัชนีการอ่านสะท้อนให้เห็นว่าในการพัฒนาการอ่านของคนไทย เพื่อให้คนไทยมีดัชนีการอ่านสูงขึ้นนั้น ผู้เกี่ยวข้องควรดำเนินการเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และสร้างความพร้อมในการอ่าน

ทั้งความพร้อมด้านเวลา และด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ซึ่งอาจทำได้โดยปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทัศนคติต่อการอ่าน และสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน นอกจากจะดำเนินการโดยการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านแล้ว การสร้างความพร้อมในการอ่านให้เกิดขึ้น ทั้งความพร้อมในด้านเวลาที่จะใช้อ่าน และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ก็เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่านได้ ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านและความพร้อมในการอ่าน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า การทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่าน ทั้งสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางที่ทำงาน/โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดความพร้อมในการอ่าน เกิดทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และเกิดแรงจูงใจในการอ่าน เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจในการอ่านก็จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการอ่าน เกิดความสามารถในการอ่าน และเกิดผลลัพธ์จากการอ่าน นั่นคือทำให้ดัชนีการอ่านของคนไทยสูงขึ้น ในขณะเดียวกัน เมื่อบุคคลมีความพร้อมในการอ่าน ทั้งความพร้อมด้านเวลา และความพร้อมด้านหนังสือ/วัสดุการอ่าน ก็จะส่งผลทั้งโดยตรงต่อดัชนีการอ่าน และยังส่งผลโดยอ้อมผ่านทางทัศนคติต่อการอ่านไปยังแรงจูงใจในการอ่าน แล้วจึงส่งผลไปยังดัชนีการอ่าน